

Verdal kommune
Postboks 24
7651 Verdal

Vår dato: 18.09.2017
Vår ref.: 2017/3458
Arkivkode:461.2
Deres dato: Deres ref.:

Vedtak om krav om vannovervåking ved Ørin renseanlegg i Verdal kommune

Vi viser til vårt varsel om krav til overvåking ved Ørin renseanlegg av 27.06.2017. Vi har ikke mottatt merknader til varselet innen fristen 1.09.2017.

Med utgangspunkt i vannforskriften ønsker Fylkesmannen, som sektormyndighet for større kloakkutslipp, å benytte forurensningslovens virkemidler for å synliggjøre eventuell påvirkning kloakkutslipp har i vannforekomster. En del avløpsanlegg etter kapittel 14 i forurensningsforskriften, som tidligere ikke har fått krav om overvåking, vil nå få det.

Fylkesmannen vil sikre lik behandling av større avløpsrenseanlegg når det gjelder vannmiljøovervåking. Vi har vurdert avløpsrenseanlegg hvor Fylkesmannen er forurensningsmyndighet, opp mot vannforskriftens bestemmelser og anleggets utslipp til vann. Ørin renseanlegg sitt utslipp til Trondheimsfjorden oppfyller etter vår vurdering forutsetningene for å iverksette overvåking. Fylkesmannen varsler også overvåking i Skjørdalsbekken som har hatt akutte utslipp fra et overløp tilknyttet avløpsnettet, som tidligere har medført fiskedød. Overvåkingsprogrammet skal være på plass innen 01.01.2018.

Bakgrunn og begrunnelse

Det er utarbeidet regionale vannforvaltningsplaner med forslag til tiltak for å oppnå målet om minst god økologisk og god kjemisk tilstand i elver, innsjøer, grunnvann og kystvann. Planene skal revideres jevnlig. For å avgjøre om det er behov for å gjennomføre tiltak for å oppnå målene om god tilstand, må det skaffes data om dagens tilstand i vannforekomstene gjennom overvåking. Likeledes, når tiltak er gjennomført, må overvåking gjennomføres for å undersøke om tiltakene har forventet effekt. Overvåkingens hovedmål er å fastsette dagens miljøtilstand og se på avstand mellom tilstand og miljømål. Etter hvert vil det foreligge nok data for å se mulige trender.

Det stilles derfor krav om miljøovervåkingen i Skjørdalsbekken, og krav om overvåking ved utslippspunktet i Trondheimsfjorden.

Resultatene fra overvåkingen, sammen med måling/beregning av utslipp/tilførsler, vil gi grunnlag for å vurdere mulige tiltak for å nå målet om god tilstand, og hvem som må iverksette tiltak.

Krav til overvåkning i vannforskriften, jf. vannforskriften § 18 og vedlegg V, pkt. 1.3, gjør at vi nå stiller krav om vannovervåkning ved renseanleggets utslipp til Trondheimsfjorden, for å følge med på hvilken belastning utslippene gir på vannforekomstene.

En mer systematisk tilnærming enn tidligere, vil sikre en likebehandling av avløpsrenseanlegg med sammenlignbare påvirkninger og resipientforhold. Etter hvert vil vi også få bedre kunnskap om utviklingen i vannforekomstene. Fylkesmannen har utarbeidet momenter som skal vurderes for å avgjøre når vi skal stille krav om vannovervåkning, som samsvarer med tilsvarende momenter Miljødirektoratet bruker i sine vurderinger. Fylkesmannen har vurdert utslipp fra Ørin renseanlegg etter disse momentene og kommet fram til at Ørin renseanlegg skal ha krav om overvåking. Momentene tar blant annet utgangspunkt i hvilke stoffer som slippes ut fra renseanleggene, egenskapene til disse stoffene, kunnskapsgrunnlag for tilstand, risiko samt samlet belastning i vannforekomsten. Momentene for vurderingen er gitt i vedlegg til dette brevet.

Det er viktig at byrdefordelingen mellom ulike påvirkere/sektorer fordeles rimelig likt når det gjelder overvåkingskrav. Statens landbruksforvaltning og miljømyndighetene (tidligere Klif) har også sendt forslag til sine respektive departementer om overvåkning av landbrukspåvirkede vannforekomster med en kostnad på 42 mill. årlig.

Overvåkingsprogrammet

På <http://vannportalen.no> ligger to relevante veiledere, "02:2013 Klassifisering av miljøtilstand i vann" og "02:09 Overvåkning av miljøtilstand i vann". En eksempelsamling for overvåkning i vann for fem bransjer (M 74/2013) gir enkel veiledning for hvordan et overvåkingsprogram kan settes opp. Den kan også være til hjelp for andre enn de fem bransjene som er med, som eksempler.

Renseanlegg skal overvåke i vannforekomstene, for å følge med på hvilken påvirkning de har. Etter at Ørin renseanlegg har gjennomført overvåkingen én gang, vil vi vurdere intervall for videre overvåking. Kravet om overvåking kan innebære rullerende overvåking. For noen renseanlegg kan det være aktuelt å ikke gå videre med overvåkingen, men dette vil avklares når resultatet foreligger.

Samarbeid med andre om overvåking

Fylkesmannen ser det som svært positivt dersom man finner det hensiktsmessig å samarbeide med andre bedrifter, kommuner eller andre sektorer som har utslipp til samme vannforekomster, om overvåkingsprogram og analyser. Dette kan også gjelde for bedrifter med påslipp til det kommunale renseanlegget, hvor påslippet utgjør en svært dominerende kilde til avløpsanlegget.

Overvåkning i vannforekomsten og rapportering til Fylkesmannen

Ørin renseanlegg skal overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker økologisk og/eller kjemisk tilstand i Skjørdalsbekken og ved utslippet i Trondheimsfjorden. Det skal vurderes rullerende overvåking, hvor intervallet for overvåking fastsettes etter at virksomheten har gjennomført overvåkingen én gang.

Overvåkingen skal gjennomføres etter vannforskriftens bestemmelser. Overvåkingen skal belyse påvirkning fra pågående og tidligere utslipp fra virksomheten. Overvåkingen skal belyse kloakkutslippets bidrag til samlet tilstand i vannforekomsten.

Det skal overvåkes på følgende elementer, dersom det er relevant:

1. Overvåkning av **økologisk tilstand** (ved utslipp av organisk stoff, næringsssalter, suspendert stoff, forsurende stoffer, giftige metall) skal omfatte kartlegging av plante- og dyresamfunnet (biologiske kvalitetselementer), dvs. artssammensetning og

mengde på samfunnsnivå. I tillegg skal relevante kjemiske parametere og fysisk-kjemiske støtteelementer overvåkes.

Hvis det er en type påvirkning (eutrofipåvirkende, oksygenforbrukende, forsurende/alkaliserende eller nedslammende) så skal dere finne det mest følsomme kvalitetselementet (planteplankton, fastsittende planter, bunndyr eller fisk). Hvis det er flere enn en type påvirkning, må dere sannsynligvis måle på flere biologiske kvalitetselementer.

Fysisk -kjemiske støtteelementer er de stoffene som påvirker økologisk tilstand som nevnt foran. Disse skal dere måle direkte i vannfasen. Fysisk-kjemiske støtteelementer dekker også blant annet temperatur, oksygenforhold, ledningsevne etc, jamfør vannforskriftens vedlegg V.

Dersom virksomheten har utslipp av miljøgifter (såkalte vannregionspesifikke stoffer) eksempelvis kobber, krom, sink, PCB, som ikke er på listen over de EU-prioriterte stoffene oppført i vannforskriften vedlegg VIII (45 prioriterte miljøgifter), skal dere i forbindelse med økologisk tilstand utføre målinger av disse. Avhengig av stoff skal dere måle dette i vannfasen, biota eller i sediment.

2. Overvåkning av **kjemisk tilstand** skal omfatte innhold/konsentrasjoner av EU prioriterte stoffer (jf. vannforskriften vedlegg VIII) som virksomheten har eller kan ha utslipp av og som kan ha miljømessig betydning. Stoffene skal måles i vann, biota og/eller sedimenter.

Overvåkingen skal gjennomføres av uavhengig fagekspertise, og følge anbefalinger gitt i overvåkingsveileder til vannforskriften (veileder 02-2009 "Overvåkning av miljøtilstanden i vann"). Plassering av prøvetakingspunkter og begrunnelse for plassering, hvilke stoffer som vil bli analysert samt intervall for prøvetaking skal beskrives i programmet. Hvordan og i hvilke medier (biota, sedimenter etc.) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også begrunnes.

Data som fremskaffes ved vannovervåkning, inklusiv sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vanmiljo.miljodirektoratet.no/>). Data rapporteres på Vannmiljø importformat; <http://vanmiljokoder.miljodirektoratet.no>. Her finnes importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøes kodeverk.

Fylkesmannen har endret tidsfristen for oversendelse til program for vannovervåking til Fylkesmannen i forhold til varslede tidsfrister.

Tabell 1. Frister for å gjennomføre krav.

Krav	Frist
Oversende forslag til program for vannovervåkning til Fylkesmannen for eventuelle merknader	01.11.2017
Ha overvåkingsprogram på plass	01.01.2018
Ha gjennomført overvåkingsprogrammet	1.09.2018
Oversende resultatene fra overvåkingen til Fylkesmannen	01.01.2019

Når resultater fra overvåkningen for 2018 foreligger, skal det vurderes hyppighet/intervall for videre overvåking. Denne vurderingen skal sendes Fylkesmannen sammen med resultatene fra overvåkningen.

Vedtak

Fylkesmannen pålegger Verdal kommune vannovervåking av utslippet til Ørin renseanlegg og i Skjördalsbekken jf. forurensningsloven § 51, med frister til å gjennomføre krav som kommer fram av tabell 1.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om Fylkesmannens vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen sendes til Fylkesmannen.

Med hilsen

Anne Sundet Tangen (e.f.)
Assisterende miljøverndirektør

Andreas Wæhre
Rådgiver
Miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

- 1 Momenter for vurdering av hvilke virksomheter som skal få krav om vannovervåking